

Avfall Norge
Nedre Vollgt. 3
0158 Oslo
Tlf: +47 24 14 66 00
Fax: +47 24 14 66 01

www.avfallnorge.no
post@avfallnorge.no

DNB NOR, konto:
1607.51.16520
Organisasjonsnr. ☐
NO 971 274 409 MVA

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Vår ref.: 0231/2007

Deres ref.: 200606128-/AO

Oslo, 11.05.2007

Høringsuttalelse til forslag om tiltak mot spredning av Legionella gjennom lov- og forskriftsendringer

Avfall Norge støtter forslaget om å innarbeide Legionella-bestemmelser som del av forskrift om miljørettet helsevern. Vi støtter også forslaget om å samordne kravene til internkontroll. Avfall Norge forutsetter at den planlagte veilederen blir forelagt berørte bransjer og fagmiljøer for uttalelse før den ferdigstilles.

Avfall Norge anmoder departementet om å gjennomføre en nærmere risikovurdering av ulike typer luftskrubbere, da det blir feil å plassere alle i samme risikokategori. Vi vil foreslå at fagmyndighet (Folkehelseinstituttet) gis myndighet til å unnta visse typer våtvaskere fra kravet om tredjepartsvurdering basert på en generell risikovurdering.

Vi viser til departementets høringsbrev datert 20.02.2007, med forslag til regulering av innretninger som kan spre Legionella. Forslaget innebærer bl.a. en endring av kommunehelsetjenesteloven samt et nytt kapittel i forskrift om miljørettet helsevern. Vi viser også til rapporten "Forebygging av Legionella-sykdom" av 27. juni 2006, som er utarbeidet av en prosjektgruppe på oppdrag fra departementet og som gir grunnlaget for forslaget til regelverksendringer.

Avfall Norge (tidligere Norsk renholdsverks-forening, NRF) er en bransje- og interesseorganisasjon innen avfallshåndtering, og organiserer ca 95 % av norske kommuner - enten direkte og enkeltvis, eller indirekte gjennom interkommunale avfallsselskaper. I tillegg har foreningen vel 50 assosierte medlemmer som yter tjenester innenfor avfallsbransjen. De aller fleste norske anlegg som sluttbehandler avfall er medlem i Avfall Norge.

Forbrenningsanlegg og biologiske behandlingsanlegg (kompostering og biogass) som vil bli særlig berørt av forslaget opererer i dag i det vesentlige i et fritt marked, som også inkluderer våre naboland. Rammebetingelser for behandlingsanleggene har derfor stor innvirkning på det som i dag er en ren avfallseksport til våre naboland Sverige og Danmark.

Vi vil avgi uttalelse til de deler av forslaget som berører avfallsbransjen. Uttalelsen er samordnet med høringsuttalelsen fra NORVAR på en del punkter.

Generelt

Vi vil på generelt grunnlag gi vår støtte til departementets forslag om å innta Legionella-bestemmelser som et nytt kapittel i forskrift om miljørettet helsevern, og at man samtidig kan oppheve midlertidig forskrift av 12. juli 2005 om tiltak for å hindre overføring av Legionella via aerosol. Vi anser at de nye bestemmelsene vil være mer målrettede i virkemiddelbruken, og vi gir vår støtte til den risikobaserte tilnærmingen som er foreslått.

Høring av veiledningsmaterieil

De nye forskriftsbestemmelsene vil gi overordnede krav om Legionella-forebyggende tiltak, mens detaljerte anvisninger skal gis i veiledning fra Folkehelseinstituttet. Da føringene i veiledningsmateriellet vil bli lagt til grunn for tilsynsmyndighetenes praksis, forutsetter vi at også veilederen blir forelagt berørte bransjer og fagmiljøer for uttalelse før den ferdigstilles.

Samordning av krav til internkontroll

Departementet reiser forslag om samordning av krav til internkontroll, gjennom å ta inn kommunehelsetjenesteloven kap. 4a som hjemmel for forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften). Det vil innebære at internkontrollforskriftens krav vil bli gjort gjeldende for virksomheter som omfattes av bl.a. forskrift om miljørettet helsevern, drikkevannsforskriften og forskrift om gjødselyarer mv. av organisk opphav. Det vil også medføre at kommunene som tilsynsorganer bør inngå i koordineringsordningen for virksomhetsrettet HMS-tilsyn som i dag omfatter statlige "HMS-tilsyn".

Avfall Norge støtter forslaget om samordnet krav til internkontroll. Det er etter vår opplevelse et noe kunstig skille mellom internkontrollforskriftens krav og de øvrige forskriftenes krav til internkontroll, som kan virke unødig formalistisk. Ved å innta kommunehelsetjenesteloven kap. 4a som hjemmelsgrunnlag for internkontrollforskriften, oppnår man en mer entydig kravfastsettelse til virksomhetene på internkontrollområdet.

Behov for nærmere risikovurdering av luftskrubbere

Luftskrubbere er foreslått plassert i høyeste risikoklasse (risikokategori 1), sammen med kjøletårn og boblebad. Det foreslås at disse tre typer innretninger skal måtte innhente en tredjepartsvurdering som supplement til det ordinære tilsynet. I konsekvensanalysen er det anslått at tredjepartsvurdering ved akkreditert organ vil beløpe seg til om lag 20.000 kr for luftskrubbere.

Kjøletårn og boblebad har forårsaket en rekke Legionella-utbrudd internasjonalt, og kjøletårn var som kjent smitekilden til Stavanger-utbruddet i 2001. Det foreligger internasjonalt kun ett kjent tilfelle av Legionella-utbrudd forårsaket av aerosoler fra luftskrubber; Legionella-utbruddet i Sarpsborg i mai 2005. Luftskrubberen benyttet finfordelt vandusj til å rense avgasser fra Borregaards produksjonsanlegg, og utslippet ble gjort via en høy skorstein som ga potensiell spredning av aerosoler over et større område.

Begrepet "luftskrubber" dekker en rekke prinsipielt forskjellige typer skrubbere for rensing av luft, med høyst forskjellig risiko for spredning av Legionella. Vi savner en nærmere drøfting i høringsnotatet av risiko sett i forhold til skrubbertype. Vi kan heller ikke se at en slik drøfting har vært foretatt i rapporten "Forebygging av Legionella-sykdom" av 27. juni 2006, som høringsnotatet er bygget på.

Vi anmoder derfor om at det blir foretatt en nærmere risikovurdering av ulike luftskrubbere, før regelverksendringene gjennomføres, alternativt at fagmyndighet (Folkehelseinstituttet) gis

myndighet til å unnta visse typer våtvaskere fra kravet om tredjepartsvurdering basert på en generell risikovurdering.. Luftskrubbere uten risiko for Legionella-spredning må etter vår forståelse unntas fra kravet om meldeplikt i § 14 c og kravet om tredjepartsvurdering i § 14 d.

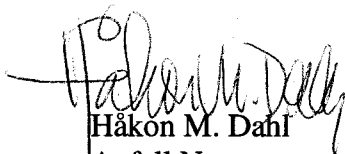
Vi viser til anslag for direkte kostnader på 3,6 mill. kroner fra NORVAR sin høringsuttalelse i tillegg kommer kostnader i virksomhetene knyttet til innføring av ekstraordinære systemer/rutiner i virksomhetene som følge av sertifisering/inspeksjoner, samt kostnader fra kommunenes side i oppfølging av risikovirksomheter.

Det vil på denne bakgrunn være prinsipielt viktig og samfunnsøkonomisk riktig å gjennomføre en nærmere risikovurdering og kategorisering av luftskrubbere for å sikre at de som får krav om tredjepartsvurdering, virkelig utgjør en mulig risiko for Legionella-spredning.

Som et innspill til myndighetenes nærmere vurdering, vedlegger vi et notat skrubbere m.v. i avfallsbransjen. Notatet er satt sammen med bakgrunn i innspill fra anleggseiere, leverandører og andre kompetansemiljøer innen skrubberteknologi. Vi vil henvise til kompetansemiljøer på skrubbere og mikrobiologi/smittevern for en kvalitetssikring av vårt innspill og for mer utdypende faglige synspunkter.

Som det fremgår av vedlegget, er det grunn til å anta at skrubber på forbrenningsanlegg utgjør liten risiko for spredning av Legionella. Det samme bør være tilfelle for ozonskrubbere i tillegg til alle typer skrubbere som etterfølges av et biofilter, som filtrerer avluften fra skrubberen og i mange tilfeller reduserer lufthastigheten ved utslippspunktet.

Med vennlig hilsen

Håkon M. Dahl
Avfall Norge
Henrik Lystad
Avfall Norge

Vedlegg: Notat om skrubbere og biofiltre i avfallsbransjen
Sammenstilling av analysesvar fra prøver tatt på komposteringsanlegg i 2005